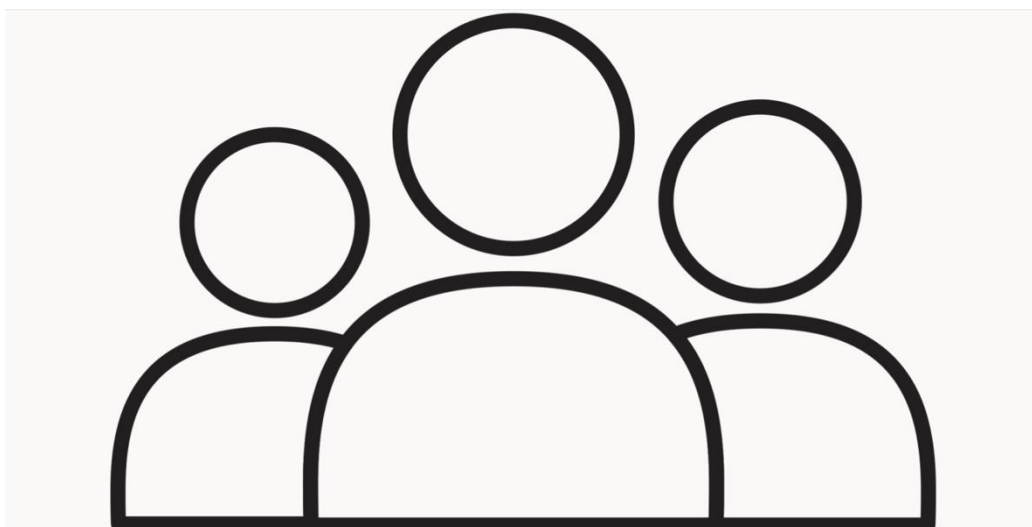

Pracovní list

Pozorování přírody

Inspirace tvorbou Jamese Turella a Hermana de Vries

(pro základní, střední, vysokoškolské vzdělávání)

Pozorování přírody

Inspirace tvorbou Jamese Turella a Hermana de Vries

Někteří land artoví umělci 2. poloviny 20. století vytvářeli specifická prostředí a stavby jež měly návštěvníkům, kteří v nich stráví určitý čas, poskytnout nový prožitek přírodních fenoménů. Američana Jamese Turella fascinovalo nebe a ve světě dnes nalezneme řadu minimalistických stavbiček, které mají ve stropě otvor, jímž můžeme pozorovat světelná a barevná kouzla atmosférického obrazu. Největší projekt tohoto druhu vznikl úpravou sopečného kráteru v americké poušti. Nizozemec Herman de Vries nás zas nechává otvorem pozorovat přírodu, která volně roste v jeho Sanctuariu. Další umělci stavěli různé chýše z přírodních materiálů nebo upravovali místa v krajině, kde se dalo nejen pozorovat, ale také naslouchat, cítit...

Úkol: Vymez si rámečkem kousek přírody (země, vegetace, nebe, krajiny...) a pozoruj ho 10 minut bez odvrácení pohledu.

Tematické a didaktické poznámky:

Pohled výtvarky: Tato aktivita je v praxi ekovýchovy poměrně běžná. Cílem je upoutat pozornost ke konkrétnímu místu či přírodnímu fenoménu v bezprostředním okolí, rozvoj všímavosti a koncentrace, uvědomění si přehlížených kvalit místa...

Pohled geografie: Geograf čte v **krajině** okolo sebe a vnímá, jak ji člověk ovlivňuje a mění. V každé krajině zkušené oko geografa rozlišuje, které výtvary vytvořila příroda a které jsou dílem lidí. Vyspělé technologie umožňují lidem **měnit tvář krajiny** tak, že na Zemi jsou místa, která lidskou činností zcela změnila svůj vzhled (například oblasti hnědouhelných pánví).

Všechny tyto změny vnímá geograf i z pohledu klimatické změny. Přemýšlí, jak takto změněná krajina je připravena na **extrémní meteorologické jevy**, jako jsou přívalové deště, sucho, povodně, vichřice a další. Podrobně se tomu věnuje **Adaptační strategie České republiky**, kterou tvůrci webu **Fakta o klimatu** shrnuli do infografiky níže.

Geograf doporučuje: Příběhy můžeme číst také na obloze v mracích. Jejich tvar, množství, velikost i vzdálenost od zemského povrchu umožní předpovídat, jaké bude počasí. Vyzkoušejte si okénko do mraků nebo si vytvořte vlastní atlas mraků. Náměty najdete zde: <https://jdeteven.cz/games/cz/muj-atlas-mraku>

ADAPTAČNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY

Přehled opatření pro adaptaci na změnu klimatu v ČR pro jednotlivé oblasti lidské aktivity

Pohled občanské výchovy: Na začátku 21.století se ozývají hlasy kritizující tradiční environmentalismus – za půl století totiž tento přístup nedokázal změnit negativní výhledy klimatické změny. Starý, mnohokrát příliš citově založený environmentalismus snažící se o záchranu přírody, dle těchto hlasů není ničím jiným než romantickým plýtváním sil. Lepším přístupem je přiznání si reality – příroda již nemá dostatek sil na obnovení se (resilience), proto je potřeba zaměřit se na vývoj technologií umožňujících člověku přírodu (a svět) manažovat, chopit se role správce. Nadšenci důvěřující schopnostem člověka, vědecké racionalitě, technickému pokroku, jsou nazýváni i ekomodernisté či ekopragmatisté, přírodu podřizují zájmům člověka, a jsou připraveni ji sami zastoupit (vytvořit humanizovanou přírodu – přírodu fungující za pomoci vědy a techniky). Například i tzv. internetem zvířat: Jednotlivá zvířata jsou po očištění sledována na online mapě, čímž jsou získávána nová data, díky kterým je možné zlepšit jejich ochranu, taky je možné jim lépe porozumět a získat k nim „přímější“ vztah. Jde o konec oddělování přírody od světa člověka? (A co si o tom myslíte?) Viz: **PSCHERA, A. Internet zvířat. Nový dialog člověka s přírodou.** Praha, Dauphin 2018.

Pohled speciálního pedagoga: Jak vnímá a může pozorovat přírodu člověk s postižením? Jaké to je být v přírodě, když špatně vidím/nevidím; špatně slyším/neslyším; špatně se pohybuji...Zkuste se „napojit“ na přírodu a vnímat ji jen sluchem/ hmatem bez zraku; jen zrakem bez možnosti slyšet zvuky apod. Lze využít např. zrakových simulátorů – přes iPady, tablety – přiblížení jakým způsobem vnímají lidé se zrakovým postižením vizuální vjemy.

Zajímavé zdroje: **Eda Play Tom** (<https://edaplay.cz/eda-play-tom/>)

Inclusive Design Toolkit (<https://www.inclusivedesigntoolkit.com/simsoftware/simsoftware.html>)

VisionSim by Braille (<https://apps.apple.com/us/app/visionsim-by-braille-institute/id525114829?ign-mpt=uo%3D8>)